C/2024/1981

18.3.2024.

Eiropas Reģionu komitejas atzinums par tematu "Eiropas invaliditātes karte un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karte"

(C/2024/1981)

Ziņotājs:	*Marko VEŠLIGAJ*, Pregradas pilsētas mērs
Atsauces dokumenti:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko izveido Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti, COM(2023) 512 final Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko paplašina Direktīvas [XXXX] darbības jomu, ietverot trešo valstu valstspiederīgos, kuri likumīgi uzturas kādā dalībvalstī, COM(2023) 698 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

2. panta 2. punkts (pievienot jaunu punktu)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	Šo direktīvu piemēro 2. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā minētajiem pabalstiem un sociālajai palīdzībai, ja ievēroti šādi nosacījumi: — ***Eiropas invaliditātes kartes turētājs pārceļas uz citu dalībvalsti darba dēļ vai izglītošanās nolūkā, un līdz brīdim, kad viņa invaliditātes statuss tiek atkārtoti novērtēts un saņem oficiālu apstiprinājumu no uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm; un*** — ***Eiropas invaliditātes kartes turētājs piedalās kādā ES mobilitātes programmā un līdz brīdim, kad beidzas dalība attiecīgajā programmā. Gadījumos, kas atbilst šiem nosacījumiem, dalībvalstis nodrošina, ka personām, kurām ir Eiropas invaliditātes karte, ir pieejami pabalsti un sociālā palīdzība, kā noteikts 2. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā.***

Pamatojums

Priekšlikums paredz saglabāt ierobežotu piemērošanu un attiecināt tiesību aktu tikai uz noteiktām grupām, tādējādi pieļaujot izņēmumu tikai attiecībā uz studentiem, darbiniekiem un ES mobilitātes programmu dalībniekiem ar invaliditāti un tikai saskaņā ar 2. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu, nevis ar a) apakšpunktā minēto gadījumu, kas, visticamāk, aptvers lielāko daļu sociālo pabalstu personām ar invaliditāti. Šāda pieeja nodrošina līdzsvaru starp direktīvas pamatmērķa saglabāšanu un to problēmu risināšanu, kas saistītas ar piekļuvi sociālā nodrošinājuma pabalstiem, un slogu, kuru tas var radīt sociālā nodrošinājuma sistēmām un līdz ar to vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Vienlaikus tādējādi cenšamies apmierināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju prasību piešķirt pagaidu piekļuvi ES invaliditātes un stāvvietu kartes nodrošinātajiem labumiem.

2. grozījums

5. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas invaliditātes kartes turētājiem, ceļojot uz dalībvalsti, kas nav viņu dzīvesvietas dalībvalsts, vai apmeklējot to, ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem kā personām ar invaliditāti, kurām ir invaliditātes apliecība, invaliditātes karte vai jebkāds cits oficiāls dokuments, kas atzīst viņu invaliditātes statusu minētajā dalībvalstī, tiek piešķirta piekļuve jebkādiem īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam, ko piedāvā attiecībā uz 2. panta 1. punktā minētajiem pakalpojumiem, darbībām un objektiem.	Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas invaliditātes kartes turētājiem, ceļojot uz dalībvalsti, kas nav viņu dzīvesvietas dalībvalsts, vai apmeklējot to, ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem kā personām ar invaliditāti, kurām ir invaliditātes apliecība, invaliditātes karte vai jebkāds cits oficiāls dokuments, kas atzīst viņu invaliditātes statusu minētajā dalībvalstī, tiek piešķirta piekļuve jebkādiem īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam, ko piedāvā attiecībā uz 2. panta 1. punktā minētajiem pakalpojumiem, darbībām un objektiem ***vai 2. panta 3. punktā minētajām situācijām***.

Pamatojums

Sasaiste ar 1. grozījumu attiecībā uz 2. pantu.

3. grozījums

6. panta 4. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Eiropas invaliditātes karti izsniedz vai atjauno dzīvesvietas dalībvalsts pēc savas iniciatīvas vai pēc personas ar invaliditāti pieteikuma. ***To*** izdod un atjauno ***tajā pašā laikposmā, kas noteikts piemērojamajos valsts tiesību aktos attiecībā uz invaliditātes apliecības, invaliditātes kartes vai jebkura cita tāda oficiāla dokumenta izsniegšanu, kas atzīst personas ar invaliditāti invaliditātes statusu.***	Eiropas invaliditātes karti izsniedz vai atjauno dzīvesvietas dalībvalsts pēc savas iniciatīvas vai pēc personas ar invaliditāti pieteikuma. ***Saņēmējam to bez maksas*** izdod un atjauno ***saprātīgā termiņā, kas nepārsniedz 60 dienas no pieteikuma iesniegšanas dienas, ja invaliditāte jau ir oficiāli atzīta saskaņā ar valsts tiesību aktiem.***

Pamatojums

Lai ieviestu uzlabojumus, ko sniedz Eiropas invaliditātes karte un stāvvietas izmantošanas karte, ir jāgarantē abu karšu saņemšana un atjaunošana saprātīgā termiņā. Turklāt karšu turētājus nedrīkst apgrūtināt ar papildu izmaksām. Tomēr jāatzīmē, ka attiecībā uz plānoto 60 dienu laikposmu abu karšu izsniegšanai un atjaunošanai pamats ir atbilstīgi valsts noteikumiem veikts invaliditātes novērtējums, un jāņem vērā izņēmumi attiecībā uz vērtēšanas periodu.

4. grozījums

6. panta 4. punkts (pievienot jaunu punktu)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	Dalībvalstis nodrošina, ka personas ar invaliditāti vai ieceltie pārstāvji, kas rīkojas to vārdā un ar viņu piekrišanu, var pārsūdzēt kompetento iestāžu lēmumu par Eiropas invaliditātes kartes izdošanu, atjaunošanu vai atsaukšanu.

Pamatojums

Papildu atsauce, kas ļauj stiprināt personu ar invaliditāti pašnoteikšanās pamanāmību un uzsvērt, ka viņiem ir pieejami tie paši juridiskie instrumenti kā personām bez invaliditātes.

5. grozījums

9. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. Dalībvalstis Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izsniegšanas, atjaunošanas vai atsaukšanas nosacījumus un noteikumus, praksi un procedūras ***dara*** publiski pieejamas piekļūstamos formātos, to vidū digitālā formātā, un ***pēc pieprasījuma arī personu*** ar invaliditāti ***norādītajos palīgformātos***.	1. Dalībvalstis ***un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības gādā par to, lai*** Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izsniegšanas, atjaunošanas vai atsaukšanas nosacījumi un noteikumi, prakse un procedūras ***būtu*** publiski pieejamas piekļūstamos formātos, to vidū digitālā formātā, un ***palīgformātos, un īpaša uzmanība tiktu pievērsta personām*** ar ***dzirdes, redzes vai kognitīvu*** invaliditāti***, piemēram, nodrošinot tām pieejamu informāciju attiecīgās valsts zīmju valodā un viegli lasāmos formātos***.
2. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai palielinātu sabiedrības informētību un informētu personas ar invaliditāti, tostarp piekļūstamā veidā, par Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes pastāvēšanu un nosacījumiem, ar kādiem tās var iegūt, izmantot vai atjaunot.	2. Dalībvalstis ***un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības*** veic atbilstīgus pasākumus, lai palielinātu sabiedrības informētību un informētu personas ar invaliditāti, tostarp piekļūstamā veidā, par Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes pastāvēšanu un nosacījumiem, ar kādiem tās var iegūt, izmantot vai atjaunot.
3. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izvairītos no Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes viltošanas vai krāpšanas riska, un aktīvi apkaro to krāpniecisku izmantošanu un viltošanu.	3. ***Dalībvalstis un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības, izmantojot visus informācijas kanālus, tostarp pašvaldību līmenī, veic atbilstīgus pasākumus, lai palielinātu sabiedrības izpratni un pieejamā veidā informētu personas ar invaliditāti par īpašiem nosacījumiem vai preferenciālu režīmu valsts, reģionālajā un vietējā līmenī.***

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas invaliditātes kartes vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētāji atgriež savas kartes kompetentajai iestādei, tiklīdz vairs nepastāv apstākļi, saskaņā ar kuriem tās tika izdotas.	4. Dalībvalstis ***un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības*** veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izvairītos no Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes viltošanas vai krāpšanas riska, un aktīvi apkaro to krāpniecisku izmantošanu un viltošanu.
5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja tās saskaras ar citas dalībvalsts izdotu karšu ļaunprātīgu vai nepareizu izmantošanu to teritorijā, tiek informētas kompetentās iestādes dalībvalstī, kura izdevusi Eiropas invaliditātes karti vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti. Izdevēja dalībvalsts nodrošina pienācīgus turpmākus pasākumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi.	5. Dalībvalstis ***un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības*** veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas invaliditātes kartes vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētāji atgriež savas kartes kompetentajai iestādei, tiklīdz vairs nepastāv apstākļi, saskaņā ar kuriem tās tika izdotas.
6. Dalībvalstis pārbauda, vai tiek ievēroti pienākumi, kas personām ar invaliditāti izriet no Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes, un vai tiek ievērotas attiecīgās personu ar invaliditāti, kurām ir minētās kartes, un personas(-u), kas viņas pavada vai palīdz viņām, tiesības, tostarp viņu personīgā(-o) palīga(-u) tiesības.	6. Dalībvalstis ***un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības*** veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja tās saskaras ar citas dalībvalsts izdotu karšu ļaunprātīgu vai nepareizu izmantošanu to teritorijā, tiek informētas kompetentās iestādes dalībvalstī, kura izdevusi Eiropas invaliditātes karti vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti. Izdevēja dalībvalsts nodrošina pienācīgus turpmākus pasākumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi.
7. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju dara pieejamu bez maksas skaidrā, visaptverošā, lietotājdraudzīgā un viegli piekļūstamā veidā, tostarp izmantojot privāto operatoru vai publisko iestāžu oficiālo tīmekļa vietni, ja tāda ir pieejama, vai citus piemērotus līdzekļus saskaņā ar attiecīgajām pakalpojumu piekļūstamības prasībām, kas izklāstītas Direktīvas (ES) 2019/882 I pielikumā.	7. Dalībvalstis ***un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības*** pārbauda, vai tiek ievēroti pienākumi, kas personām ar invaliditāti izriet no Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes, un vai tiek ievērotas attiecīgās personu ar invaliditāti, kurām ir minētās kartes, un personas(-u), kas viņas pavada vai palīdz viņām, tiesības, tostarp viņu personīgā(-o) palīga(-u) tiesības.
	8. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju dara pieejamu bez maksas skaidrā, visaptverošā, lietotājdraudzīgā un viegli piekļūstamā veidā, tostarp izmantojot privāto operatoru vai publisko iestāžu oficiālo tīmekļa vietni, ja tāda ir pieejama, vai citus piemērotus līdzekļus saskaņā ar attiecīgajām pakalpojumu piekļūstamības prasībām, kas izklāstītas Direktīvas (ES) 2019/882 I pielikumā.
	9. Komisija gādā par to, ka dalībvalstīm un to vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir pieejams atbilstošs finansējums, lai segtu administratīvo procedūru, fiziskās kartes izdošanas, informācijas sniegšanas un izpratnes veicināšanas kampaņas izmaksas, kā arī citas saistītās izmaksas.

Pamatojums

Šajā grozījumā viscaur būtu skaidri jānorāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme Eiropas invaliditātes un stāvvietas izmantošanas kartes ieviešanā, un tāpēc ar tām būtu jāapspriežas vairāk. Turklāt to pienākums ir, ikdienā strādājot ar personām, kam ar invaliditāte, pieejamā veidā informēt mērķgrupas par invaliditātes karti un stāvvietas izmantošanas karti. Visbeidzot, šajā sakarā svarīgs aspekts ir tas, ka vietējās un reģionālās pašvaldības nedrīkst saskarties ar papildu finansiālām problēmām, bet tām jāsaņem atbalsts no Eiropas līmeņa.

6. grozījums

11. panta 4. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.	Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu***, konsultējas ar personām ar invaliditāti un to pārstāvības organizācijām, kā arī ar attiecīgajām īstenošanas administratīvajām iestādēm vietējā un reģionālajā līmenī***.

Pamatojums

Šā grozījuma mērķis ir nodrošināt to personu līdzdalību un viņu veiktu uzraudzību, kurām būtu jāgūst labums no minētās direktīvas īstenošanas. Pateicoties nepastarpinātai iesaistīšanai, personas ar invaliditāti var tieši dalīties savās zināšanās un pieredzē iekļaujošāku tiesību aktu vajadzībām. Turklāt arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir ievērojama pieredze, jo lielākā daļa jautājumu, kas skar personas ar invaliditāti, tiek risināti šajā politiskajā līmenī.

7. grozījums

12. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.	Komisijai palīdz komiteja***, un tajā ir jēgpilni iesaistītas organizācijas, kas pārstāv personas ar invaliditāti***. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Pamatojums

Grozījumā atspoguļota prasība, ko izvirzījušas vairākas ieinteresētās personas, kuras pārstāv personas ar invaliditāti.

8. grozījums

15. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. Dalībvalstis nodrošina, ka privātie operatori vai publiskās iestādes informāciju par jebkādiem īpašiem nosacījumiem vai preferenciālu režīmu saskaņā ar 5. pantu dara publiski pieejamu piekļūstamos formātos.	1. Dalībvalstis ***un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības*** nodrošina, ka privātie operatori vai publiskās iestādes informāciju par jebkādiem īpašiem nosacījumiem vai preferenciālu režīmu saskaņā ar 5. pantu dara publiski pieejamu piekļūstamos formātos***, tostarp nodrošinot pieejamu informāciju, kas ir piekļūstama audiovizuālā formātā vai vienkāršā valodā. Šajā nolūkā jānodrošina ES finansējums, kā minēts 9. pantā.***

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
2. Dalībvalstis mudina privātos operatorus vai valsts iestādes brīvprātīgi nodrošināt īpašus nosacījumus vai preferenciālu režīmu personām ar invaliditāti.	2. Dalībvalstis ***un, attiecīgā gadījumā, vietējās un reģionālās pašvaldības*** mudina privātos operatorus vai valsts iestādes brīvprātīgi nodrošināt īpašus nosacījumus vai preferenciālu režīmu personām ar invaliditāti.
[…]	[…]

9. grozījums

16. panta 4. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Komisijas ziņojumā ņem vērā personu ar invaliditāti, ekonomiski ieinteresēto personu un attiecīgo nevalstisko organizāciju, tostarp personas ar invaliditāti pārstāvošu organizāciju, viedokli.	Komisijas ziņojumā ņem vērā personu ar invaliditāti, ***par īstenošanu atbildīgo vietējo un reģionālo pašvaldību,*** ekonomiski ieinteresēto personu un attiecīgo nevalstisko organizāciju, tostarp personas ar invaliditāti pārstāvošu organizāciju, viedokli.

II. **POLITIKAS IETEIKUMI**

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu, ar ko izveido vienotu standartizēto Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes modeli, jo minētā iniciatīva ir efektīvs līdzeklis, ar ko nodrošināt pārvietošanās brīvību un pēc iespējas lielāku neatkarību personām ar invaliditāti, kā arī tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un iespējas attiecībā uz piekļuvi sabiedrībai pieejamām precēm un pakalpojumiem;

2. uzskata, ka iniciatīvas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt valstu līmenī, jo ar to īpaši izveido Eiropas Savienības (ES) kartes, kas personām ar invaliditāti dos iespēju izmantot savas tiesības uz stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un rezervētām vietām vai citu preferenciālu režīmu, izmantojot pakalpojumus, darbības vai saturu dalībvalstī, kas nav viņu dzīvesvietas valsts, un rīcības mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt ES līmenī. Līdz ar to iniciatīva atbilst subsidiaritātes principam;

3. atgādina par savu iepriekšējo atzinumu "Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija" ([1]) un norāda, ka ir svarīgi jauno direktīvu saskaņot ar iepriekšējā atzinumā noteiktajiem visaptverošajiem principiem; uzsver, ka ir vajadzīga holistiska pieeja, lai nodrošinātu, ka jaunā iniciatīva ne tikai ir praktiska, bet arī ir balstīta uz plašākiem apsvērumiem par pieejamību, neatkarību un vienlīdzīgām iespējām personām ar invaliditāti;

4. atzinīgi vērtē arī atsevišķo Komisijas priekšlikumu COM(2023) 698 final, ar ko direktīvu attiecina uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas kādā dalībvalstī. Tas ir nepieciešams direktīvas darbības jomas paplašinājums, lai novērstu ne tikai jebkādu diskrimināciju starp ES pilsoņiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri dzīvo Eiropas Savienībā, bet arī lai nodrošinātu, ka tiem, kam vajadzīga Eiropas invaliditātes karte un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karte, ir vienlīdzīga piekļuve tām;

5. uzsver, ka minētās direktīvas mērķis ir nevis saskaņot dažādos atbilstības kritērijus, nosacījumus un novērtēšanas procedūras, kas ļauj iegūt personas ar invaliditāti statusu, bet saskaņā ar subsidiaritātes principu šo kompetenci atstāt dalībvalstu ziņā;

6. atzinīgi vērtē to, ka modelis nodrošina vienlīdzīgu piekļuvi īpašiem nosacījumiem vai preferenciālu režīmu visām personām ar invaliditāti, kurām ir Eiropas invaliditātes karte vai Eiropas invalīdu stāvvietu izmantošanas karte, un ka informācija tiek sniegta pieejamos formātos saskaņā ar attiecīgajām Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/882 ([2]) I pielikuma prasībām;

([1]) OV C 300, 27.7.2021., 24. lpp.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

7. uzskata, ka kopējie standartizētie Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes modeļi Komisijas priekšlikumā nepārsniedz to, kas ir nepieciešams un samērīgs, lai aizstāvētu personu ar invaliditāti tiesības uz pārvietošanās brīvību un tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un iespējām saistībā ar piekļuvi pakalpojumiem un darbībām Eiropas Savienībā;

8. uzsver, ka ir precīzi jādefinē minētās direktīvas darbības joma, jo dažādās dalībvalstīs ir atšķirīgas procedūras un atšķirīgi pasākumi, lai nodrošinātu preferenciālu režīmu, un skaidri jādefinē pakalpojumi un darbības, uz ko attiecas direktīva un kas būtu jānošķir no pakalpojumiem un darbībām sociālā nodrošinājuma, sociālās aizsardzības vai sociālās palīdzības jomā, uz ko šī direktīva neattiecas;

9. iesaka paplašināt Eiropas invaliditātes kartes darbības jomu, lai pārejas periodos, kad persona ar invaliditāti izglītojas vai strādā citā dalībvalstī, iekļautu sociālā nodrošinājuma pakalpojumus. Šāds paplašinājums ir ierosināts ne tikai laikposmā līdz brīdim, kad jaunās dzīvesvietas valstī ir atzītas visas tiesības, bet arī attiecībā uz īstermiņa uzturēšanos, piemēram, jauniešu apmaiņu, studentu apmaiņu, stažēšanos, profesionālo apmācību utt. Tas ir ļoti svarīgi, jo tām personām ar invaliditāti, kas pārceļas uz citu valsti, nereti netiek piešķirtas pilnvērtīgas sociālā nodrošinājuma tiesības. Tādējādi tiks novērsta diskriminācija pret personām ar invaliditāti, uzlabota vienlīdzība un šādām personām dota iespēja pilnībā izmantot savas tiesības uz pārvietošanās brīvību, kas ir viena no četrām pamatbrīvībām, uz kurām balstās ES, un kas nozīmē vienlīdzīgas attieksmes principu;

10. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi direktīvas efektīvā īstenošanā, it īpaši tas attiecas uz publiskām iestādēm tūrisma galamērķos, jo tām atbilstīgi savai kompetencei jāuzņemas atbildība, piemēram, par pienācīgu stāvvietu nodrošināšanu, uzraudzību pār karšu turētāju piekļuvi pakalpojumiem, darbībām un infrastruktūrai, kā arī par regulāru pārbaužu nodrošināšanu ar mērķi novērst ļaunprātīgu izmantošanu utt.;

11. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga loma, lai iedzīvotājiem, it īpaši personām ar invaliditāti, nodrošinātu apmācību par viņu kā kartes turētāju tiesībām un iespējām, kā arī šajā sakarā jāuzrunā ierēdņi, personāls un privātās struktūras. Tas sevišķi attiecas uz tūrisma galamērķiem, kur piedāvā ar tūrismu saistītus produktus un pakalpojumus (ko sniedz, piemēram, publiskā iepirkuma veicēji, veselības aprūpes speciālisti, civilās aizsardzības darbinieki, tūristu gidi, ceļojumu rīkotāji, transporta uzņēmumi u. c.);

12. īpaši uzsver, ka jāapmāca darbinieki, kas kontrolē stāvvietu apliecību pareizu izmantošanu transportlīdzekļos, kā arī jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai cīnītos pret to, ka Eiropas invalīdu stāvvietu izmantošanas karti ļaunprātīgi izmanto transportlīdzekļu vadītāji, kuriem nav invaliditātes; atzinīgi vērtē priekšlikumu noziedzības novēršanas aspektā, jo Eiropas Savienībā ir nopietnas problēmas saistībā ar šādu karšu ļaunprātīgu izmantošanu, zādzību un viltošanu. Sistēma, kas jāizveido informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm, varētu to novērst;

13. norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir cieši un pastāvīgi jāsadarbojas ar pakalpojumu sniedzējiem un ka jāņem vērā vietējo un reģionālo pašvaldību būtiskā loma atsauksmju vākšanā, karšu efektivitātes un lietderības uzlabošanā un karšu ieviešanas paraugprakses apmaiņā;

14. uzsver, ka Eiropas invaliditātes kartei būtu jāpapildina invaliditātes apliecinājums, kas valsts līmenī izdots atsevišķi, un ka kartes izsniegšanai pēc pieprasījuma gan fiziskā, gan elektroniskā veidā visiem lietotājiem vajadzētu būt bez maksas, un ka ar minēto regulējumu tiks risināts jautājums par invaliditātes statusa apliecinājumu visās dalībvalstīs;

15. īpašu uzmanību pievēršot informācijas konfidencialitātei par invaliditātes veidu, atbalsta prasību pilnībā ievērot tiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību, kā arī aizsardzības pasākumu piemērošanu personas datu apstrādei saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu (VDAR) ([3]);

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

16. uzsver, ka direktīva jāīsteno ātri un ka cieši jāsadarbojas ar visām iesaistītajām ieinteresētajām personām, kā arī jāintegrē visas dalībvalstīs pieejamās sistēmas un reģistri. Tā mērķis ir veicināt abu karšu lietderību situācijās, kad invaliditātes dēļ pienākas īpašas tiesības, un tādējādi publiskajām iestādēm, tostarp vietējām un reģionālajām struktūrām, samazināt administratīvo slogu tādos jautājumos kā juridiskā nenoteiktība, kas saistīta ar invaliditātes statusa neatzīšanu, vienlīdzīga attieksme un iespējas piekļūt precēm un pakalpojumiem ceļojuma laikā;

17. uzsver nepieciešamību ātri ieviest jauno kopējo Eiropas invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes modeli, ņemot vērā, ka liels skaits personu ar invaliditāti izmanto privāto transportlīdzekli, jo tas ir visizdevīgākais līdzeklis vai pat vienīgais veids, kā pārvietoties neatkarīgi;

18. norāda, ka ir vajadzīgs ES finansiālais atbalsts vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai nodrošinātu digitālos rīkus Eiropas invaliditātes kartes ieviešanai vietējā un reģionālajā līmenī, ņemot vērā to, ka ne visas ES vietējās un reģionālās pašvaldības ir izveidojušas digitālu reģistru, kurā iekļautas personas ar invaliditāti, un tām trūkst digitālo rīku;

19. mudina vietējās un reģionālās pašvaldības aktīvi meklēt Eiropas un valstu līdzekļus, kas ļautu atbalstīt būtiskas investīcijas infrastruktūras uzlabošanā un pielāgošanā, piemēram, nodrošinot piekļūstamas ratiņkrēslu uzbrauktuves un liftus, lai izstrādātu un pilnveidotu projektus, kuri, veicinot publisko ēku un pakalpojumu pamanāmību un piekļūstamību personām ar invaliditāti, palielinātu piekļūstamības iespējas personām ar invaliditāti un tieši uzlabotu kartes izmantojamību un atbilstību;

20. uzsver, ka Eiropas, valstu un reģionālajā līmenī jānosaka piekļūstamības standartu minimums personām ar invaliditāti, un norāda, cik svarīga ikdienā ir karšu pamanāmība, ko pozitīvi ietekmē dažādas vietējā un reģionālā līmeņa darbības, kuru mērķis ir gādāt par labāku dzīves kvalitāti personām ar invaliditāti, kartes iekļaujot sabiedriskajos pakalpojumos (piemēram, transporta un kultūras pasākumos), vietējās amatpersonas apmācot par karšu nozīmi un izmantošanu utt.;

21. uzskata, ka vietējām pašvaldībām ir būtiska loma karšu popularizēšanā un pamanāmības palielināšanā – to var panākt ar vērienīgām izpratnes veicināšanas kampaņām par karšu esamību, informējot plašu sabiedrību un potenciālos caurlaižu lietotājus un pakalpojumu sniedzējus; šādām kampaņām jābūt pieejamām visās ES valodās, vienkāršā formātā lasīšanai, zīmju valodā un maksimāli – AAA līmenī – ievērojot Tīmekļa satura piekļūstamības pamatnostādnes, lai radītu priekšstatu par karšu esamību un to saņemšanas, izmantošanas un atjaunošanas nosacījumiem.

Briselē, 2024. gada 31. janvārī

Eiropas Reģionu komitejas priekšsēdētājs

Vasco ALVES CORDEIRO